

LYLYHARJUN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA

Kaavoittajan vastineet luonnosvaiheen palautteeseen (henkilötiedot poistettu)

KIHNIÖN KUNTA

Sisällys

1	Digita Oy	2
2	Etelä-Pohjanmaan liitto	3
3	Fingrid	6
4	Ilmatieteen laitos	6
5	Kurikan kaupunki, Ympäristölautakunta	7
6	Luonnonvarakeskus, Luke	7
7	Metsäkeskus	8
8	Parkanon kaupunki, Rakennus- ja ympäristölautakunta	9
9	Pirkanmaan ELY-keskus	10
10	Pirkanmaan pelastuslaitos	14
11	Puolustusvoimat, 2. Logistiikkarykmentti	14
1	Mielipide 1	15
2	Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry	17
3	Formusaaren metsätien tiekunta	24

Lausunnot

1 Digita Oy

Lylyharjun tuulivoimapuiston vaikutukset radio- ja tv-vastaanottoon

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv lähetyksiä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutuksien arvioinnissa.

Antennitelevisiion vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.

Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. – – Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisien tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Kaavoittajan vastine:

Käytäntö häiriöiden poistosta on tiedossa hankevastaavalla. Tuulivoimaloiden aiheuttamia häiriöitä voidaan poistaa esimerkiksi suuntaamalla antennit uudelleen, uusimalla antennilaitteistoja tai siirtymällä muihin vastaanottotekniikoihin. Viimekädessä voi tulla kyseeseen täytelähettimen rakentaminen.

2 Etelä-Pohjanmaan liitto

Lausunto Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavaluonnoksesta, Kihniön kunta

Lausuntonaan Etelä-Pohjanmaan liitto antaa seuraavaa:

YVA-selostuksessa tuodaan esiin hankealueelle ja sen välittömään läheisyyteen sijoittuvat maakuntakaavamerkinnot. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa hankealueelle on osoitettu ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitti. YVA-selostuksen mukaan moottorikelkkailu ei ole toimintona ristiriidassa tuulivoimapuiston toiminnan kanssa. Tuulivoima-alueen vaikutuksia moottorikelkkailuun tulee avata myös arvioitaessa hankkeen vaikutuksia alueen virkistyskäyttöön. Lisäksi hankealue rajautuu länsiosastaan Helsinki-Oulu-päärataan, jolle osoitetaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa merkintä ”valtakunnallisesti merkittävä päärata, merkittävä parantaminen”. YVA-selostuksen mukaan päärataan on varattu hankkeessa riittävä suojaetäisyys. Myös riittävän suojaetäisyyden määritelmää ja sen perusteita tulee täydentää selostukseen. Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuvista Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan merkinnöistä keskeisimpiä ovat voimajohtolinjat Seinäjoki-Rännäri, Vähänjärvennevan luonnonsuojelualue ja

Ilvesjoen ja Kosken kulttuurimaisemat ja esihistorialliset alueet (kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue). YVA-selostuksen vaikutusten arvioinnin mukaan hankkeen vaihtoehtojen 1, 2 ja 3 vaikutuksissa ei ole Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan merkintöjen kannalta merkitseviä eroja.

Etelä-Pohjanmaan liitto toistaa aiemmassa lausunnossaan esiin tuodun päivitystarpeen YVA-selostuksen kuvaan 10-11: kartta tulee päivittää vastaamaan voimassa olevaa maakuntakaavayhdistämää, joka löytyy liiton kotisivuilta osoitteesta https://epliitto.fi/wp-content/uploads/2021/12/Etela_Pohjanmaan_epavirallinen_maakuntakaavayhdistelma.pdf. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että hankkeessa on päädytty maltilliseen voimalakorkeuteen (290 m), joskin se on huomattavasti korkeampi kuin korkeimmat Suomeen rakennetut voimalat. Arvioinnin mukaan lähi- ja välialueella sijaitsevaan, maakuntakaavassa osoitettuun maakunnallisesti arvokkaaseen Ilvesjoen ja Kosken kulttuurimaisemaan aiheutuu eri hankevaihtoehtoisissa korkeintaan kohtalaisia maisemavaikutuksia.

Lisäksi Etelä-Pohjanmaan liitto tuo esiin seuraavia huomioita:

- Hankkeen tavoitteisiin ja alueelliseen merkitykseen tulee päivittää Etelä-Pohjanmaan energia- ja ilmastostrategian tilalle tietoa vuonna 2022 valmistuneesta Etelä-Pohjanmaan ilmasto- ja kiertotaloustiekartasta (https://epliitto.fi/tiedostot/EPL_ilmasto_ja_kiertotalousstrategia_WEB.pdf), joka on korvannut aiemman strategian.
- YVA-selostuksen taulukosta 6-1 puuttuu Harjannevan tuulivoimahanke. Lähialueen muihin hankkeisiin on syytä päivittää myös aurinkovoimahankkeet, mikäli niitä julkisesti saatavilla olevien tietojen mukaan sijoittuu hankkeen vaikutusalueelle.
- YVA-selostuksen kuvassa 10-9 tulisi olla ”tuulivoimapotentialialinen alue” sijaan selitteenä ”voimassa olevien maakuntakaavojen tuulivoimaloiden alueet”, mikäli karttaesitys tätä kuvaa.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n aikataulun kuvaukseen tulee täydentää, että maakuntakaavaluonnos on ollut nähtävillä 1.2.–10.3.2023. Maakuntakaava on tavoitteena saada hyväksyttyä vuonna 2024 ja voimaan astuessaan se kumoaa aiemmat kokonais- ja vaihemaakuntakaavat.

YVA-selostuksessa kuvataan hankkeen sijoittumista Suomenselän vihreälle vyöhykkeelle, mutta hankkeen vaikutuksia osana laajempaa ekologista vyöhykettä ei arvioida hankekohtaisessa vaikutusten arvioinnissa ja hyvin yleispiirteisesti yhteisvaikutusten arvioinnissa, eikä tähän liittyen esitetä lievennystoimenpiteitä. Hankealue on tunnistettu Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksessä (https://epliitto.fi/tiedostot/Etela_Pohjanmaan_viherrakenne_ja_ekosysteemipalvelut.pdf) yhtenä maakunnan (ja ylimaakunnallisesti) laajimpana yhtenäisenä metsä- ja suoalueena (Matehenperä)

ja alueella on tunnistettu viheryhteys (Löyttyneva-Matehenperä-Liikajärvi). Selvitys on toiminut lähtötietona Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n luonnoksessa alueelle osoitetun viheryhteystarpeen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkinnöille. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan hankkeen vaikutusten arviointia tulee täydentää huomioiden hankkeen sijoittuminen laajalle yhtenäiselle metsä- ja suoalueelle, joka on osa Suomenselän vihreän vyöhykkeen ekologista vyöhykettä, ja arvioida ekologisten yhteyksien säilymistä osana laajempaa kokonaisuutta.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n tuulivoimateeman taustalle on valmistunut tuulivoiman vaikutuksia maa- ja merikotkaan sekä sääkseen arvioiva selvitys, josta on laadittu sekä viranomaiskäyttöön tarkoitettu että liiton nettisivuilla oleva julkinen versio (https://epliitto.fi/wp-content/uploads/2022/12/Tuulivoiman_vaiikutukset_maa_ja_merikotkaan_seka_saakseen_Pohjan_maalla_Etela-_ja_Keski-Pohjanmaalla.pdf). Selvityksen tulosten perusteella etenkin maakuntarajalle, selvityksessä tarkastellun petolinnun revierille sijoittuvat voimalasijainnit ylittävät lajinrevierikohtaisen riskirajan. – – Hankkeen jatkosuunnittelussa ja rakentamisen toteuttamisessa tulee ottaa käyttöön haitallisten vaikutusten lieventämiseksi esitetyt toimenpiteet, vaikkakin selostuksessa tuodaan esiin, että petolintujen sekä kanalintujen osalta esimerkiksi yksittäisten tuulivoimalaitosten sijoittelulla ei pystytä todennäköisesti kokonaan ehkäisemään tuulivoimapuiston vaikutuksia.

Kaavoittajan vastine:

Vaikutusten arviointia on täydennetty moottorikelkkailuun kohdistuvien vaikutusten osalta. Tuulivoimaosayleiskaavan ei katsota aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia virkistykseen moottorikelkkailun osalta. Tuulivoimaloiden toiminnan kannalta moottorikelkkareitti voi kulkea voimaloiden välissä.

Tuulivoimaloiden etäisyys rautatiestä on riittävä. Väyläviraston ohjeistuksen mukainen etäisyysvaatimusten täyttyminen rautatiestä on kuvattu kaavaselostuksessa.

Maakuntakaavojen tuoreimmat tiedot on päivitetty kaavaselostukseen.

Vaikutusten arviointia viherverkostoon ja ekologisiin yhteyksiin on täydennetty ehdotusvaiheessa kaavaselostukseen.

Lylyharjun hankkeessa on arvioitu vaikutuksia suojeltaviin lajeihin ohjeistuksen mukaisilla metodeilla. Voimalasijoittelussa on otettu huomioon mallinnusten ja vaikutustenarvioinnin tulokset.

3 Fingrid

Lylyharjun tuulivoimahanke, Kihniö, Parkano ja Kurikka, YVA-selostus ja osayleiskaavojen luonnosvaihe

Parkanon kaava-alueella sijaitsee 110 kV voimajohto Seinäjoki-Rännäri. Olemme lausuneet toimittaneet tietoa kunnille voimajohdosta ja sen huomioon ottamisesta osayleiskaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa vuonna 2021. Rännäriin sähköaseman liityntä edellyttäisi muutostarpeita verkossa. Fingrid suunnittelee sähköasemaa Parkanon alueelle ja sen sijainti tarkentuu suunnittelun myötä.

Fingridillä ei ole muutoin lausuttavaa tuulipuistoa koskevasta lausunnolla olevasta materiaalista (YVA-arviointiohjelma sekä tuulivoimaosayleiskaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat).

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Risteämälausunnossa esitetään annettua ne seikat ja turvallisuuskohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdonkannalta otettava huomioon. Lausuntopyynnön voi sähköpostilla osoitteeseen risteamalausunnot@fingrid.fi.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi

4 Ilmatieteen laitos

Ilmatieteen laitoksen lausunto Lylyharjun tuulivoimahankkeen osayleiskaavasta

Lylyharjun tuulivoimahanke sijaitsee yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta, näin ollen Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa hankkeen osayleiskaavas suunnitelmasta.

Huomiona kuitenkin, että sivulla 126 lukee ”Ilmatieteenlaitoksen lähin säätutka sijaitsee Ikaalisissa noin 50 kilometrin etäisyydellä Lylyharjusta.” Ikaalisen tutka on siirretty Kankaanpään vuonna 2022, joten tekstin voisi korjata: Ilmatieteenlaitoksen lähin säätutka sijaitsee Kankaanpää Ylisenharjulla noin 60 kilometrin etäisyydellä Lylyharjun tuulivoimapuistosta.

Kaavoittajan vastine:

Tiedot säätutkasta on korjattu kaavaselostukseen.

5 Kurikan kaupunki, Ympäristölautakunta

Lausunto koskien Lylyharjun osayleiskaavaa, Kihniö

Kaupungingeodeetin ehdotus

Kurikan kaupungin rajaa lähimmät voimalat osayleiskaavaluonnoksessa ovat voimalat 10 ja 9. Kaavamerkinnän mukaan etäisyys tuulivoimalan tornin keskipisteen tulee sijaita alle 100 metrin etäisyydellä kyseiselle tuulivoimalan alueelle osoitetun ohjeellisen voimalan sijainnin keskipisteestä. Voimaloiden tarkka sijainti määritellään rakennusluvan yhteydessä". Vähä Madesjärven luoteispuolella sijaitsee ranta-asemakaavan alue, joka on lähimmillään n. 1600m (+-100 metriä (n.1500...1700m) etäisyydellä Kihniön Lylyharjun osayleiskaavan voimalasta nro 10.

Osayleiskaavaluonnoksen voimala nro 10:n sijainti ranta-asemakaava-alueesta etelän suunnassa häiritsee voimakkaasti sekä visuaalisesti että maisemallisesti vapaa-ajan olemista ja asumista, toisin kuin voimalat alueen pohjoispuolella, joihin ranta-asemakaava-alueelta on suurempi etäisyys ja joihin muodostuu metsän rajan sijainnista näkymäpeitto. Voimala nro 10 dominoi aluetta voimakkaasti, joten voimalan lähialuetta dominoivaa vaikutusta on pienennettävä kasvattamalla suojaetäisyyttä Vähä-, Iso-Madesjärven ja Kolhonjärven rantarakentamisalueille tai poistettava voimala osayleiskaavaehdotusta laadittaessa.

Kaavoittajan vastine:

Kaavaehdotusvaiheessa Kihniön kaavaratkaisussa voimaloiden määrä ja sijainti on muuttunut ehdotusvaiheessa. Luonnosvaiheessa lähimpänä Vähä-Madesjärveä olleista voimaloista toinen on poistunut ja toinen siirtynyt etelämmäs.

6 Luonnonvarakeskus, Luke

Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.

Luonnonvarakeskus on lausunut hankkeen YVA-selostuksesta.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi. YVA-lausunnossa Luonnonvarakeskus on ottanut kantaa lähinnä Metsästyslain 5§ lueteltuihin riistalajeihin. VA-lausunnossa tuotiin esille huomioita suteen, kanalintuihin. Kihniön ehdotusvaiheen kaavaratkaisussa voimalat ovat siirtyneet kauemmas tunnistetuista kanalintualueista. Peurainnevan susireviirillä on tehty erillinen susiselvitys (2024) ja vaikutuksia suteen on arvioitu sen perusteella.

7 Metsäkeskus

Suomen metsäkeskuksen lausunto Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnokseen

Suomen metsäkeskuksen näkemyksiä osayleiskaavaluonnoksesta: Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena siten, että sen perusteella on mahdollista myöntää tuulivoimaloiden rakennusluvut ja toteuttaa tuulivoimahanke. Tuulivoimaloiden sijoittelussa on huomioitu luonnon monimuotoisuudelle arvokkaat kohteet ja näin olleen niiden esittäminenkin kaavakartalla ei ole tarpeellista.

- Alueen metsien ottaminen muuhun kuin metsätalouden käyttöön tulee olla mahdollisimman vähäistä.
- Teihin ja voimalinjoihin tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää jo olemassa olevia rakenteita ja alueita.
- Teiden lisärakentamisella ei saa heikentää metsätalouden harjoittamisen edellytyksiä kaava-alueen metsätiloilla.
- Alueella tehtävien maanrakennustoimien yhteydessä on varmistettava, että alueen metsätalouden vesitalouden järjestelyt eivät heikenny.
- Maanrakennuksen ja maa-ainesten oton yhteydessä tulee huolehtia mahdollisten haittojen minimoinnista.
- Alueella tehtävistä hakkuista on tehtävä metsänkäyttöilmoitus. Suomen metsäkeskus esittää, että kaavan vaikutukset metsäpinta-alaan, puuston hiilensidontaan ja metsätalouteen arvioidaan.

Kaavoittajan vastine:

Vaikutuksia metsätalouden harjoittamiseen on arvioitu kaavaselostuksessa. Ensisijaisesti hankkeen toteuttamisessa käytetään olemassa olevaa infraa. Ilmastovaikutusten arviointiosiossa on arvioitu vaikutuksia hiilivarastoihin ja -nieluihin. Ilmastovaikutusten arviointiosiota on tarkistettu kaavaehdotukseen.

8 Parkanon kaupunki, Rakennus- ja ympäristölautakunta

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto Kihniön kunnan Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavasta

Havaintoja osayleiskaavaluonnoksesta

Osayleiskaavassa Lylyneva-Ristineva alueelle on osoitettu vain pienet luo-1 –alueet, vaikka laaja luonnontilainen suokokonaisuus on maakuntakaavassa osoitettu suojelualueena (S). Kohde kuuluu myös soidensuojeluohjelman täydennyskohteisiin ja on linnustoltaan maakunnallisesti arvokas. Lylynevan rajalle on juuri perustettu uusi vanhan metsän luonnonsuojelualue yksityisen maalle. Kaavassa Lylynevan-Iso-Ristinevan suokokonaisuus tulee osoittaa maakuntakaavan tavoin suojelukohteena. Tuulivoimaloiden soveltuvuus luonnonsuojelualueen viereen tulee arvioida uudelleen. Linnustollisesti arvokas suoalue on viimeisiä laajoja luonnontilaisia suoalueita ja erityisen merkittävä riekon esiintymisen kannalta. Riekko on Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyytit-julkaisussa osoitettu Pirkanmaan vastuulajiksi, koska laji on levinneisyytensä äärimajoilla Pirkanmaalla ja lajia tavataan enää äärimmäisen vähän. Tiestön ja voimaloiden rakentamisesta aiheutuva häiriö ja tuulivoimalat uhkaavat hävittää lajin viimeisiä elinpiirejä maakunnassa ja uhkaavat myös alueen muuta arvokasta lajistoa. Alueella on myös havaintoja maakotkasta, jonka elinpiirille tuulivoimalat sijoittuisivat.

Kihniön ja naapurikunnan Parkanon alueelle sijoittuu samanaikaisesti useampia tuulivoimahankkeita – –. Usean eri hankkeen yhteisvaikutusten selvittäminen ja huomioiminen on vaikeaa nykyisillä aineistoilla. Näkymäanalyysit on tehty kyseisen hankkeen ympärille ja viereisten hankkeiden näkyvyyttä on vaikea hahmottaa kaava-aineiston liitteiden perusteella. Hankkeiden maltillisempi ja vähemmän päällekkäinen toteuttaminen mahdollistaisi sen, että hankkeiden vaikutuksista ympäristöönsä saataisiin dokumentoitua tietoa, jolloin ei jouduttaisi turvautumaan pelkästään vaikutusten arviontiin. Osa vaikutuksista on ns. subjektiivisiä, kuten maisemaan liittyvät vaikutukset. Hankealueella sijaitsee Käskeyvuoren ja Alkkianvuoren Geopark-kohteet, joilta avautuvaan maisemaan Lylyharjun-tuulivoimapuistohanke vaikuttaa voimakkaasti.

Arseeni ja sulfaattimaat

Kaavaselostuksen mukaan hankealueen etelä- ja pohjoisosa kuuluvat Etelä-Suomen arseeniprovinssiin. Arseeni on terveydelle vaarallinen, syöpää aiheuttava raskasmetalli, joka voi liueta pohjaveteen. On huolehdittava siitä, että rakennustyössä käytettävää kiviainesta ei ole louhittu arseenipitoisesta kalliosta. Sähkösiirtoreitti sijoittuu arseenipitoiselle alueelle, joten rakentamisessa on otettava huomioon arseenista mahdollisesti ympäristölle aiheutuva haitta. Sähkösiirtoreitti on turvepitoista aluetta, jossa on paksuja turvekerrostumia. Rakentaminen vaatii huomattavia massanvaihtoja, joiden yhteydessä voi paljastua happamia sulfaattisedimenttejä. Happamat sulfaattimaat alentavat pH:ta ja näin lisäävät arseenin liikkuvuutta ja riskiä joutua pohjavesiin.

Päätösehdotus

Kaavassa Lylynevan-Iso-Ristinevan suokokonaisuus tulee osoittaa maakuntakaavan tavoin suojelukohteena. Tuulivoimaloiden soveltuvuus luonnonsuojelualueen viereen tulee myös arvioida uudelleen. Eri hankkeiden yhteisvaikutukset tulee huolellisesti selvittää ja pyrkiä laatimaan alueilta sellainen näkemäalue/maisema-analyysi, että myös viereisten hankkeiden voimaloiden näkyminen maisemassa on huomioitu. Tuulivoima-alueet tulevat muuttamaan voimakkaasti maisemaa, joten suojelualueiden ja maisemallisesti/kulttuurillisesti arvokkaiden kohteiden kohdalla hankkeen sopivuutta tulee harkita huolellisesti. On huolehdittava siitä, että rakennustyössä käytettävää kiviainesta ei ole louhittu arseenipitoisesta kalliosta. Sähkösiirtoreitti sijoittuu arseenipitoiselle alueelle, joten rakentamisessa on otettava huomioon arseenista mahdollisesti ympäristölle aiheutuva haitta.

Kaavoittajan vastine:

Kaavaehdotuksessa arvokkaat suoalueet on osoitettu luo-2 merkinnällä. Lylynevan rajalle perustettu yksityinen suojelualue on osoitettu kaavassa SL-merkinnällä.

Alueen linnusto on otettu huomioon vaikutusten arvioinnissa. Vaikutusten arviointi on päivitetty kaavaehdotusvaiheessa vastaamaan esitettyä kaavaratkaisua.

Yhteisvaikutusten arviointi on osa vaikutusten arviointia. Kaavaehdotusvaiheessa on tarkistettu lähistön hankkeiden tilanne ja vaikutukset on arvioitu uusimpien tietojen mukaisesti.

9 Pirkanmaan ELY-keskus

Lausunto kaavaluonnoksesta, Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaava, Kurikka, Parkano ja Kihniö

Hankkeeseen liittyen samanaikaisesti osayleiskaavatyön kanssa on vireillä YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Ympäristövaikutusten arviointiselostus on parhaillaan nähtävillä. YVA-menettelyn yhteydessä laadittuja selvityksiä ja arviointien tuloksia hyödynnetään osayleiskaavatyössä. Pirkanmaan ELY-keskus toimii yhteysviranomaisena hankkeen YVA-menettelyssä ja antaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta perustellun päätelmän, jonka määräaika on 14.6.2023. Perustellussa päätelmässä ELY-keskus ottaa tarkemmin kantaa selvitysten ja vaikutusten arviointeihin sekä antaa jatkosuunnitelmia hanketta koskien. ELY-keskus esittää, että kaavaehdotus asetetaan nähtäville vasta kun perusteltu päätelmä on valmistunut ja siinä esitetyt tarkennukset on voitu huomioida myös osayleiskaavatyössä.

Maakuntakaava

Kokonaissuunnittelualue hankkeessa ei ole täysin yhtenevä Pirkanmaan maakuntakaavassa tuulivoimatuotannolle osoitetun alueen kanssa, vaan alue on huomattavasti tv1-merkinnällä osoitettua aluetta laajempi. Parkanon kaupungin alueelle sijoittuva suunnittelualue sijoittuu pääasiallisesti maakuntakaavassa tv1-merkinnällä osoitetulle alueelle, mutta Kihniön kunnan alueella suunnittelualue sijoittuu pääosin maaseutualueeksi merkatulle alueelle. Suunnittelualueelle sijoittuu myös useita muihin maankäyttötarkoituksiin osoitettuja alueita. Osayleiskaavaselostuksessa tulee esittää perusteet maakuntakaavaan merkityistä aluevarauksista poikkeamisille.

Hankealueen läpi kulkee päärata, joka on Pirkanmaan maakuntakaavassa sekä Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavassa merkinnällä "Merkittävästi parannettava päärata". ELY-keskus toteaa, että radan parantaminen ei saa vaarantua tuulivoimahankkeen myötä. Rautatien läheisyyden osalta on tarpeen pyytää hankkeesta lausunto myös Väylävirastolta sekä Traficomilta.

Ilmasto

Osayleiskaavatyössä voidaan huomioida ilmastovaikutuksia jo suunnitteluvaiheessa. Pirkanmaan ELY-keskus on laatinut kaavoituksen avuksi Kilva-työkalun (<https://sa01kilvaprod.z6.web.core.windows.net/>), jonka tarkoituksena on kiinnittää huomiota suunnitteilla olevassa kaavassa tehtävien ratkaisujen ilmastovaikutuksista. Lylyharjun osalta mm. maarakentamisen suunnittelussa tulee tarkastella maamassojen mahdollinen kierrättäminen, sijoittaminen, siirtäminen ja käyttö suunnitellulla osayleiskaava-alueella huomioiden tuulivoimarakentamisen tarpeet.

ELY-keskus suosittelee huomioimaan ilmastokestävän kaavoituksen mahdollisuudet Lylyharjun osayleiskaavatyössä.

Maisema

Maisemavaikutuksia arvioitaessa on huomioitava, että tuulivoimarakentamisen mittasuhteet ovat kasvaneet huomattavasti viimeisten vuosien aikana. Kihniön tuulivoimaosayleiskaavan selostusluonnoksen kohdassa 8.6.2, arvioitaessa maisemavaikutusten etäisyyksiä, on käytetty lähteenä Ympäristöministeriön opasta vuodelta 2006 (Weckman 2006). Nyt käsiteltävässä hankkeessa suunnitellaan 290 metriä korkeita tuulivoimaloita, kun oppaassa maatuulivoimaloiden on mainittu olevan kokonaiskorkeudeltaan 80-130 metriä. Selostusluonnoksessa todetaan, että voimalat ovat kasvaneet oppaan laadinnan jälkeen ja tämä on kerrottu otetun maisemavaikutusalueita ja etäisyysvyöhykkeitä suunniteltaessa huomioon. ELY-keskus pitää toivottavana, että maisemavaikutusten arviointeja laadittaessa huomioidaan nykyisin rakennettavien tuulivoimaloiden mitoitus. Selostusluonnoksessa on myös useita ristiriitaisuuksia siinä, mitä kilometrimääräisiä etäisyyksiä milläkin etäisyysvyöhykkeellä tarkoitetaan.

Maisemaselvityksiä ja -vaikutusten arviointeja laadittaessa tulee huomioida samoille läheisille alueille rakentuvien useiden tuulivoimaloiden yhteisvaikutukset maisemaan.

Virkistys

Vaikutukset alueen virkistyskäyttöön ovat etenkin tuulivoimalan rakennusvaiheessa huomattavat. Mahdollisten melu- ja välkevaikutusten vuoksi hankealueen käyttö virkistyskäyttötarkoitukseen saattaa vähentyä. ELY-keskus katsoo, että alueen ja sen läheisyyteen sijoittuvien alueiden virkistyskäyttö tulee turvata mahdollisuuksien mukaan ja varmistaa hankealueen mahdollinen käyttö virkistystoimintaan myös voimaloiden toiminnan käynnistyttyä. Mahdollisten virkistysreittien sekä ekologisten yhteyksien merkitsemistä osayleiskaavaan tulisi pohtia.

Luontoarvot

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta saatavan perustellun päätelmän tulokset tulee huomioida luontoarvojen kohdalla osayleiskaavan laadinnassa. Osayleiskaavaluonnoksiin on merkitty luo-merkinnällä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. Kihniön kunnan osayleiskaava-alueella sijaitsee sl-merkinnällä oleva luonnonsuojelualue. ELY-keskus toteaa, että YVA-selostuksesta saadun perustellun päätelmän jälkeen voi olla tarpeen lisätä luo tai sl-merkinnällä olevia kohteita osayleiskaavakarttoihin tai tarkentaa jo merkittyjen alueiden sijainteja ja kokoja.

Maantiet ja liikenne

Pirkanmaan ELY-keskus on lausunut OAS:n yhteydessä tarpeen liikenneselvityksen laatimisesta.

Tuulivoima-alueen osayleiskaavan (ja / tai YVA-prosessin) yhteydessä tulee tehdä jo tarkempia selvityksiä tuulivoimaloiden osien rakentamisaikaisista kuljetusreiteistä sekä myös tuulivoima-alueen käytön ajan huoltoreiteistä, nk. tuulivoimahankkeen saavutettavuusselvitys. Kuljetusreittien selvityksen tulee sisältää arvio maanteiden ja myös yksityisteiden riittävydestä (mm. leveys) sekä tierakenteiden mukaan lukien rumpujen ja siltojen kantokyvystä erikoiskuljetuksille ja muulle raskaalle liikenteelle. On myös selvitettävä tuulivoima-alueen rakentamisen edellyttämien sekä myös käytön aikaisten maanteillä olevien liittymien merkittävät leventämis- ja kehittämistarpeet sekä myös uusien liittymien tarpeet. Em. kriteerien perusteella saavutettavuusselvityksellä on tavoitteena ratkaista, mikä kuljetusreitti tuulivoima-alueelle on mahdollinen. Ennen tuulivoimahankkeen toteuttamista valitun kuljetusreitin parantamistarpeiden tarkempi suunnittelu käynnistetään. Laajimmillaan maantielle tehtävät muutokset voivat edellyttää tiesuunnitelman laatimista.

Mikäli alueen rakentamisen tai käytön aikainen liikenne edellyttää maanteiden parantamistarpeita sekä liittymien rakentamis- ja parantamista, kuuluu niiden suunnittelu ja toteuttaminen tuulivoima-alueen toimijalle. Myös mahdollisten maanteille em. kuljetuksista aiheutuvien vaurioiden korjaaminen sekä liittymien tilapäisten laajennusten ja muiden tilapäisten tiejärjestelyjen purkaminen on tuulivoima-alueen toimijan vastuulla. Liittymien rakentaminen ja parantaminen maanteillä sekä muut maanteille tehtävät parantamis- ja purkamistoimenpiteet edellyttävät ELY-keskuksen lupaa. Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että em. liikenneselvitys tulee myös lisätä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan kaavoituksen yhteydessä tehtäviin selvityksiin.

Muuta

ELY-keskus toteaa selvityksiä tehdyn laajasti osayleiskaavatyön valmistelussa. Osayleiskaava voidaan saattaa loppuun YVA-menettelyn valmistuttua. Nyt nähtävillä olevissa tuulivoimaosayleiskaavan selostusluonnoksissa on jonkin verran ristiriitaisuuksia sisällöissä sekä sekaannuksia mm. kuntien nimien käytössä. ELY-keskus pyytää tarkentamaan tekstisisältöä kaavaehdotuksen selostukseen.

Kaavoittajan vastine:

Ehdotusvaiheessa kaavaratkaisu on muuttunut. Ehdotusvaiheen kaavaratkaisun suhdetta ja maakuntakaava mukaisuutta on käsitelty kaavaselostuksessa tarkemmin. Maakuntakaavassa ei ole osoitettu sellaista maankäyttöä, joka olisi suoraan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa.

Kaavaselostuksessa on tarkasteltu voimaloiden etäisyyttä rautatiehen. Etäisyys noudattaa Traficomien ohjeistusta tuulivoimaloiden etäisyydestä rautatiehen.

Hankkeen rakentamisessa käytetty kalliokiviaines ja siitä valmistettu betoni pyritään mahdollisuuksien mukaan palauttamaan kiertoon ja uudelleen käytettäväksi hankkeen elinkaaren päätyttyä. Hankealueen tiestöön käytetty kiviaines jää palvelemaan alueen muita tienkäyttäjiä hankkeen elinkaaren päätyttyä.

Maisemavaikutusten arvioinnin osalta on otettu huomioon uusi ohjeistus (Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa, Päivitys Ympäristöministeriö 2024). Maiseman osalta on arvioitu myös yhteisvaikutukset. Kaavaehdotusvaiheessa on tarkistettu lähistön hankkeiden tilanne ja vaikutukset on arvioitu uusimpien tietojen mukaisesti. Virkistysreittien osalta ei ole tiedossa sellaisia suunnitelmia, joita tulisi osoittaa osayleiskaavassa.

Luontoarvoalueiden merkintöjä on tarkistettu kaavaehdotusvaiheessa. Arvokkaat suoalueet on osoitettu omalla merkinnällään (luo-2).

Vaikutuksia liikenteeseen on arvioitu hankkeen yva-prosessissa sekä kaavaprosessissa. Parhaillaan tekeillä on erikoiskuljetusten selvitys, jonka tulokset ovat käytettävissä ehdotusvaiheen jälkeen. Saavutettavuusselvitystä ei lähtökohtaisesti tehdä kaavoituksen yhteydessä, vaan se on rakennuslupien myöntämisen jälkeisen yleissuunnitteluvaiheen asiaa. Siinä vaiheessa tehdään myös erikoiskuljetusreittiselvitys, jossa otetaan huomioon kaikki Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa esitetyt seikat tuulivoimaloiden rakentamisaikaisista kuljetusreiteistä sekä myös tuulivoima-alueen käytön ajan huoltoreiteistä.

10 Pirkanmaan pelastuslaitos

LAUSUNTO LYLHARJUN TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVAN LUONNOKSESTA

Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa osayleiskaavaehdotuksesta. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt Pirkanmaan pelastuslaitokselta lausuntoa tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Selostus sisältää myös eri tyyppisiä onnettomuuksia ja niiden vaikutuksia. Onnettomuuksia ennaltaehkäisevät toimenpiteet tulisi toteuttaa selostuksessa ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen lausunnossa esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi.

11 Puolustusvoimat, 2. Logistiikkarykmentti

LYLHARJUN TUULIVOIMAOSAYLEISKAVALUONNOS, KIHNIÖ

Puolustusvoimien lausunto osayleiskaavaluonnoksesta

Puolustusvoimat toteaa, että kaavan vaikutusten arvioinnissa on käsitelty kaavan vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan. Kaavaselostuksen mukaan hankkeelle on aikaisemmin saatu Pääesikunnan myönteinen hyväksyttävyytyslause.

Jos hankkeessa toteutettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu poikkeaa yli 100 metriä hyväksyttävyytyslausemukaisista tiedoista, Pääesikunnalta tulee saada uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Edellä mainittua pienemmistä muutoksista pyydetään tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.

Kaavaselostuksen lukuun 8.14.1.2 Tutkat viitaten Puolustusvoimat huomauttaa, että ajantasaisiin hanketietoihin perustuva, myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslause tulee saada ennen rakentamisen mahdollistavan kaavan hyväksymistä.

Kaavoittajan vastine:

Kuvaus hyväksyttävyytyslausemukaisesta saamisen ajankohdasta on kirjattu kaavaselostukseen.

Mielipiteet

1 Mielipide 1

Lylyharjun tuulivoima -hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Haluan esittää ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Asun ratikylässä jonka läheisyyteen tämä tuulivoimapuisto on suunnitteilla. Tänne keskelle metsää muuttaessani halusin päästä luonnonrauhaan ja kuunnella luonnon ääniä. En todellakaan halua että tänne pystytettäisiin tuulivoimaloita jotka aiheuttavat meluhaittaa sekä pilaavat luonnon kaunista maisemaa. Myöskään sitä ei tiedä mitä tuulivoimalat aiheuttaisivat terveydellemme, tätä ei olla tutkittu tarpeeksi tämän koko luokan tuulivoimaloissa. Tuulivoimalat myös laskevat kiinteistöjen arvoa sekä laskee voimakkaasti asumismukavuutta. Entä sitten kun tuulivoimalat tulevat käyttökänsä loppuun, niistä tulee hirveästi ongelmajätettä, sekä voimaloiden lapoja pitää vaihtaa joista syntyy lisää ongelmajätettä. Missä on tämän tuulivoimalan vihreys siinä kohtaa vaikka tuottaisi uusiutuvaa energiaa. Joten minä todellakin vastustan tätä hanketta kotimme läheisyyteen. Jos olisin tiennyt taloa täältä ostaessani että tänne oltaisiin pystyttämässä maisemaa sekä äänimaisemaa pilaavia tuulivoimaloita niin olisin etsinyt talon muualta. Ikävää kun Kihniöllä on hyvä koulu lapsille ja turvallista muutenkin olla ja elää niin tämä pilattaisiin pystyttämällä rumia ja äänekkäitä propelleja. Pystyttäkää tuulivoimalat johonkin missä ne eivät vie luonnon kauneutta eivätkä luonnon rauhallisuutta. Ei ihmiset halua muuttaa luonnon keskelle missä on äänihaittoja. Luonnon keskelle muutetaan sen rauhan vuoksi ja sen vuoksi että täällä unohtuu se nykymaailman kiireellisyys. Eli ei ainuttakaan tuulivoimalaa lylyharjun eikä Kihniön alueelle kiitos!

Onko myös huomioitu alueen riistakantaan vaikutukset ja ylipäänsä eläimille aiheutuvat haitat. Miten vaikuttaa alueen lintuihin jotka törmäilee propelleihin, lintukato.

Myöskin miten paljon metsää kaadetaan voimaloitten tieltä, hiilinielut pienenee, muka vihreää energiaa?

Näin suurilla voimaloilla on hyvin suuret vaikutukset luonnolle, eläimille sekä meille asukkaille ja mökkeilijöille. Ja puhutaan nimenomaan negatiivisista vaikutuksista. Miten paljon teollisuusluokan tuulivoimaloita on tutkittu, paljonko vaikuttaa ympäristöön ja sen elämään.

Miten on huomioitu voimaloiden kierrätys kun sen aika tulee, jääkö maaperään valtava möykky rautaa ja betonia niiden jäljiltä. Merkitseekö luonto ja eläimet vähemmän kuin raha?

Onko myös huomioitu mitä tämä aiheuttaa Kihniön asumismukavuuteen sekä Kihniön valttiin eli luontoon. Tuleeko tänne ketään jatkossa lomalle kun luonto turmeltu. Haluaako tänne muuttaa enää sitäkään vähää uusia perheitä kun tuulivoima ei houkuta lähellä. Kannattaa miettiä sitäkin

mistä se raha Kihniöön voisi mieluummin tulla kuin tuulivoimasta. Pidemmän päälle ehkä se hyödyttää enempi että tänne muuttaisi ihmisiä kuin että tuulivoimalla ihmiset kaikkoo.

Kaavoittajan vastine:

Hanke tukee Kihniön kunnan ja alueen kestävästä kehitystä, ilmastotavoitteita sekä taloudellista elinvoimaa. YVA-prosessin ja nyt käsillä olevan kaavaproessin tarkoitus on varmistaa, että vaikutukset arvioidaan kattavasti.

Melu- ja maisemavaikutuksia on arvioitu kaavaproessin tarkasti. Voimaloiden sijoittelulla ja teknisillä ratkaisuilla minimoidaan voimaloista aiheutuvia vaikutuksia. Vaikutuksia luonnonympäristöön ja eläimistöön sekä riistaan ja lintuihin on arvioitu YVA- ja kaavaproessin aikana. Vaikutustenarviointi on kirjattu kaavaselostukseen.

Voimaloiden purku ja kierrätys on osa hankkeen suunnittelua. NykYTEKNOLOGIALLA lapojen ja perustusten kierrätysratkaisut kehittyvät jatkuvasti. KiMuRa-hankkeen osana pilotoitu siipien kierrätys tuo varteenotettavan ratkaisun tuulivoima-alan tulevaisuuden kierrätystarpeisiin. Perustukset jätetään maahan tai poistetaan sen mukaan mitä rakennusluvassa tai muissa sopimuksilla on sovittu.

Hanke tuo kiinteistöverotuloja ja työllisyysvaikutuksia alueelle. Tuulivoimapuisto voi houkuttaa myös uusia investointeja ja parantaa kunnan taloudellista liikkumavaraa palveluiden kehittämiseen.

Kiinteistön arvoon vaikuttavat monet tekijät niin paikallisella kuin valtakunnallisella tasolla, joten on vaikea tehdä oletuksia tuulivoimaloiden vaikutuksista. Mahdollinen kiinteistön arvon aleneminen tuulivoimatoiminnan takia ei ole yleistettävissä, vaan on kiinteistökohtainen ja riippuu kiinteistön käyttötarkoituksesta ja sijainnista suhteessa tuulivoimapuistoon ja sen laajuuteen sekä kiinteistölle mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista. Tuulivoiman osalta kiinteistöjen arvoon saattavat vaikuttaa esimerkiksi tuulivoimaloiden aiheuttama melu ja välke tai voimaloiden näkyminen. Yleiskaava ei mallinnusten perusteella aiheuta asuinkiinteistöille (loma tai vakituinen) määräykset ylittäviä meluvaikutuksia ja myös välkevaikutukset ovat alhaisella tasolla. Maisemallinen vaikutus on huomattavasti kokemusperäisempi, eikä sitä voi melun ja välkkeen tapaan suoraan mitata. Kiinteistöjen arvoon vaikuttavat myös muut yleisesti kiinteistöjen arvoon vaikuttavat tekijät kuten sijainti ja kohdekohtaiset tekijät sekä yleinen suhdanne kullakin ajanhetkellä.

2 Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry

Lylyharjun tuulivoimahankkeen yleiskaavaluonnos, Kihniö

Perustelemme moitteitamme seuraavasti:

Yleiskaavoituksen toteutuessa merkittävältä ryhmältä haitankärsijöitä tuhoutuu elävän, vahvan ja suomalaisuuden ytimessä olevan mökkeilykulttuurin olennaisimmat piirteet: alueen luonnonrauha- ja luonnonmaisema.

Maisema-asian merkittävästi haitallisia vaikutuksia käsiteltäessä langetaan myös vähätteleämään maiseman herkkyyttä siten, että katsotaan lähes kaikkien kokonaan rungosta siipien liikkeeseen asti näkyvien voimalayksiköiden "istuvan" maisemaan. Tällaista ei voida esittää mitenkään perustellen. Tosiasiassa sekä liikkuvat tuulivoimalan siivet, että pimeään aikaiset valot häiritsevät merkittävästi läpi vuorokauden ja läpi vuoden. Lisäksi on huomioitava, että mökkeilykulttuuriin liittyy vahvasti ulkoilmaelämä ja yhdessäolo, joka ei rajoitu vain kunkin omalle tontille. Hankealueen läheisyydessä on myös yhteiskäytössä olevia kohteita.

Kaavoituksesta ja rakentamisesta on lisäksi itsestään selvästi kuulumassa kiinteistöjen arvon lasku. Niin kauan kuin Suomen kauneinta mökkiä ei valita maisemasta, jossa noin 2 km:n etäisyydellä on 10 liikkeessä olevaa tuulivoimalaa runkoineen näkyvissä, katsomme, että hanke tuhoaa viihtyvyyttä ja luonnonläheisyyden tuomaa terveyttä, viihtyvyyttä ja muuta varallisuutta merkittävästi niiltä, jotka ovat uskoneet rantakaavoitetun alueen olleen osoitettu juurikin siihen käyttöön, mihin se alunperin on ollut tarkoitettukin.

Lausunnostamme YVA-viranomaiselle voi johtaa myös kaavamääräysten tarvetta:

On syytä rajata talousmetsien luonnontilaisia tai niiden luonteisia alueita ja ekologisia askelkiviä rakentamisen ulkopuolelle. Vesiensuojelun näkökulmat on otettava huomioon ja huolehdittava rakennusaikaisesta vesien kuormituksen ehkäisemisestä läjitetyt ja louhittavat alueet mukaan lukien. Lisäksi tarvitaan siltarumpuja koskevia rajoituksia. Rakentamisaikana tulee turvata lintujen poikas- ja pesävaiheen aikainen häiritömyys. Vedennostamiseen soveltuvat alueet tulee huomioida. Rakennettavat huoltotiet tai kaapelointi eivät saa muodostua vedennoston esteeksi. (Metsähallituksen suometsäaineisto/ vedennostoon sopivat alueet)

Haittojen ehkäisemistä tulee edellyttää siten, että mikäli riekkosoiden ympärille rakennetaan, tornien alaosat maalataan suojavärein. Lentovalojen ja varoitusvalojen sammuttaminen tulee mahdollistaa ja edellyttää soveltuvaa tekniikkaa. Soveltuvaa tekniikka tulee edellyttää myös, mikäli rakentaminen toteutuu suurten petolintujen suojaamiseksi.

OHEISENA YVA-viranomaiselle osoitettu lausunto/mielipide 14.4.2023

Aluksi

— Nyt käsiteltävänä oleva Lylyharjun tuulivoimahankkeen arviointiselostus sisältää 322 sivun lisäksi asiakirjan lähdeluettelon ja siihen kuuluvat liitteet, joita on 14 kpl. Näitten pohjalta syntyneet kuntien yleiskaavaluonnokset ja kaavaselostukset kasvattavat edelleen aineiston määrää.

Laajaan ja paljon erillisiä selvityksiä sisältävään aineistoon perehtyminen edellyttää hyvin runsasta ajankäyttöä kuntien valmistelevilta virkamiehiltä, luottamushenkilöiltä ja kaikilta asianosaisilta lausuntojen ja mielipiteiden kirjoittamisen tueksi. Vaadittava ajankäyttö vähentää kuitenkin ratkaisevasti asiaan perehtyvien määrää, mikä kaventaa varsinaiseen arviointiin ja myös varsinaiseen päätöksentekoon osallistuvien aktiivisten osallisten joukkoa ja heikentää arviointimenettelylle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

YVA-selostusten rakenne

Asiakirjan yhteenveto-osuudelle on käytettävän ajan rajoittamisen tarpeesta johtuen asetettava korkea vaatimustaso. Paitsi että yhteenvedon tulee olla selkeä, sen tulisi sisältää arviointiin liittyvien epävarmuuksien kuvaus ja avata sitä mitä seikkoja huomioiden ja millainen palaute ohittaen johtopäätöksiin päädytään.

YVA-asiakirja tulisi koostaa siten, että selostus sekä siihen liittyvä vaikutus selvitys on ,luettavissa saman asiakirjan sivuilta samassa asiayhteydessä. Selosteessa esitetyt ,johtopäätökset ja erillisselvityksen sanamuodot ja sisältö eroavat jossain määrin toisistaan ,ainakin tarkkuuden tasolla. Aineistoon tutustujan on vaikea lukea kahta erillistä samaa asiaa käsittelevää asiakirjaa rinnakkain ja verrata niiden sisältöjä. YVA-selostusta itsessään voitaneen jakaa tarvittaviin osiin siten, että asiakirjojen koko säilyy hallittavana.

Selostusosan tulee olla tiivis ja selkeä ja tieto tulee koostaa ytimekkäiksi tietolaatikoiksi. Selostuksesta tulee myös karsia sellaisia ilmauksia, joiden tarkoitus on vähätellä vaikutuksia tai viitata kokijoiden henkilökohtaiseen psyyken rakenteeseen tai yksittäisten ihmisten subjektiivisiin kokemuksiin selittävinä tekijöinä.

Arviointikehikot parhaiden käytäntöjen soveltamisen ja vertailun apuna

Ympäristövaikutusten arvioinnin aikana etsitään mahdollisuuksia vähentää hankkeesta aiheutuvia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Merkittävien haitallisten ympäristövaikutusten selvittämiseksi määritetään vaikutuskohteitten herkkyys ja luonnehditaan niissä tapahtuvien muutoksen määrä. Arviointikehikon (YVA-seostuksen liite 1) käytettävissä olevat kriteerit on kuitenkin laadittu niin, että ne sallivat vain hyvin suppean arviointikehityksen käytön, eivätkä tosiasiassa siten mahdollista vaikutusten merkittävyyden erojen havaitsemista hankevaihtoehtojen tai ympäristövaikutusten välillä.

Arviointikehitysmenetelmällä ei voida tarkastelun suppeuden vuoksi myöskään ratkaista parasta vaihtoehtoa tai relevantisti edes tutkia hankevaihtoehtoja ja niiden eroja. Selvityksen tekijän

tulisikin jo menetelmän käytön mielekkyyden vuoksi sovittaa arviointikehyksen käyttö siten, että arvioinnin tuloksena hankevaihtoehtoja voidaan aidosti vertailla ja aidosti huomata ilmenevien vaikutusten erot. Hankevaihtoehtojen tulisi myös olla todellisia vaihtoehtoja.

Käytännössä hankkeen YVA-selvitysten ja kaavoituksen rinnakkaisuus vie hanketta eteenpäin arviointiselvityksien tuloksista huolimatta. Kiinnostus selostuksen ja selvitysten tuloksia kohtaan vaikuttaa vähenevän myös sitä mukaa, kun arvioinnin perusteella tehtyjen johtopäätösten samankaltaisuus ilmenee. Pidämme kuitenkin erillisselvityksiin perehtymistä erittäin tarpeellisena kaikkien osallisten kohdalla ja niiden antamaa tarkempaa informaatiota puutteineenkin esiin nostamisen arvoisena. Selostuksen rakenteen muutokset voivat selvästi auttaa jäsentämään koottua tietoa.

Esimerkkejä arviointikehikon rajoitteista

Sen sijaan se, että jo rakennettujen rantakaava-alueitten maisemassa lähivaikutusetäisyydellä lähes kaikki tuulivoimalat voimalarunkoja myöden ovat näkyvillä ei ole muutos, jota arviointikehyksen mukaisesti voisi edes arvioida. Se, että asukaspalautteessa muutos koetaan kuitenkin merkittäväksi, ei riitä siihen, että vaikutusta arvioitaisiin millään muulla tavoin kuin viittaamalla subjektiivisiin kokemuksiin.

Rakennetun ympäristön asuntojen määrä samaisessa kohteessa voidaan myös luokitella vähäiseksi, mistä seuraa vaikutusten vähäisyys siitä huolimatta, että rannat pienten järvien alueella on rakennettu niin täyteen kuin rantakaavoitus on rakentamisen mahdollistanut ja enempää ko. alueelle ei ole mahdollista edes sijoittaa. Haitankärsijöiden määrä ei nouse tasolle, jossa haittoja voitaisiin edes arvioida syntyvän.

Ympäristövaikutusten merkittävyyden arviointiin käytetyn arviointikehyksen avaamisessa tai käytössä ja menetelmän antaman informaation laadussa ei onnistuta erityisen hyvin.

Arviointityön ja päätöksenteon ulkoistaminen

Arviointityötä hankeselvityksessä tehdään toimeksiantona ja tilaustyönä hanketta edistävän tahon toimesta, jolla tietenkin on jo lähtökohtaisesti selkeä tahtotila edistyä hankkeessa. Arviointiselostuksen sisällössä tahtotilaa vähintäänkin myötäillään lauseissa, joita voidaan pitää osin jopa perusteettominana, harhaanjohtavina tai jopa johdattelevina. Esimerkkinä tällaisesta vaikuttamisesta edustaa arviointiselostukseen liittyvä arviointi:

”lähes kaikkien näkyvien (10) voimalatornien pituudesta näkyy puolet tai suurin osa. Ympäröivään maisemaan verrattuina monet voimalatorneista näyttävät kookkailta. Voimalat kuitenkin istuvat osaksi maisemaa varsin hyvin.”

Yleisötilaisuuksissa kuitenkin jatkuvasti kannustetaan tuomaan niin huolta kuin mielipiteitäkin esiin ja annetaan katteettomia lupauksia sen suhteen, mitä voidaan tai aiotaan tehdä. Palaute, joka voidaan huomioida ainoastaan päätöksentekovaiheissa ja edustuksellisen demokratian keinoin, tulisi selkeästi erottaa muusta arvioinnista ja osoittaa aiheet kuntapäätäjien tietoon kuntalaisten kanssa keskusteltavaksi.

Kaavoituksen laadinnan ulkoistamisesta seuraa myös hankevetoisuus. Hankkeissa voimakkaana ajurina toimii kuntien toive saada kiinteistöverokertymiä. Hankkeiden toteuttaminen kunnissa ei perustu erityiselle halulle tehdä ilmastotoimia. Sen sijaan kaavoituksella ostetaan tilaa jatkaa muuta ilmastokuormitusta synnyttäviä toimintoja, kuten aiemminkin on tehty.

Hankkeen tausta ja tavoitteet

Uusiutuvan energian tarve perustellaan ilmastotavoittein. Niiden ohella tulisi varmistaa, että ilmastomuutoksen torjumiseksi tehtäviä ratkaisuja ei toteuteta luonnon monimuotoisuuden kustannuksella: ilmastomuutos kiihdyttää lajikatoa ja toisaalta monimuotoisuuden heikkeneminen vahvistaa ilmastomuutoksen haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimahankkeiden ja sähköverkkojen alle jää myös metsäalaa, jota ei voi elinympäristöinä korvata. Biodiversiteettikriisi on osa kestävyyskriisiä. Kumpikin kriisi tulee huomioida kaikessa jatkosuunnittelussa.

Arvioitavat vaihtoehdot

Hankevaihtoehdot VE 1 ja VE 2 ovat niin lähellä toisiaan, että niiden välille ei synny juuri eroja.

SLL/ Pirkanmaan piiri ja Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys katsovat, että Kihniön Iso-Ristinevan ja Lylynevan arvokas suoympäristö, Pirkanmaan luonnontilaisten soiden vähäisyys ja soiden eri lajeille suoma elinympäristö uhanalaiset linnut mukaan lukien, on niin arvokas alue, että voimalat numeroilla 4, 5, 6, 7 ja 8 tulee poistaa kaavaluonnoksista. Iso-Ristineva kuuluu soidensuojelun täydennysohjelmaan ja on maakuntakaavaassa merkitty suojelualueeksi. Sekä Lylyneva että Iso Ristineva ovat ojittamattomia osia sisältäviä arvokkaita suoalueita. Metsäkeskuksen suometsänhoidon paikkatietoaineisto osoittaa että ko soiden laitojen ennallistaminen ja vedennostaminen on mahdollista.

HANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA

YVA-selostuksesta käy kiistatta ilmi se, että ekologiset käytävät ja Suomenselän- Maanselän vyöhykkeen ympäristöt pirstoutuvat ja ekologisten verkkojen jäljellä olevat askelkivet ja luonnontilaisten elinympäristöjen määrä heikkenee. Metsälaki ja suojeluun saadut tai suojeluun varatut alueet eivät ole kyenneet vähentämään kasvavaa lajikatoa. Turpeennosto tulee huoltovarmuustarpeen vuoksi edelleen jatkumaan tuulivoimarakentamisesta huolimatta. Alueen voimakas maankäyttö on siten jatkumassa ja sähköverkkojen kasvavat tarpeet pirstovat edelleen elinympäristöjä.

Luoteisen Pirkanmaan suoalueista on käytössä yli 90 %. Jäljellä olevien luonnontilaisia osia sisältävien soiden käyttö tuulivoiman rakennusalueeksi köyhdyttää luoteisen Pirkanmaan luontoa edelleen ja voi vaikuttaa isojen suoalueiden vesitasapainoon vähintään niiden laiteilla ja edistää näiltä osin hiilidioksidipäästöjä.

Alueen mahdollista elpymistä tai alueen palautumista metsätalouskäyttöön 30- 35 vuoden kuluttua alkavana kehityskautena ei voi pitää luonnon kestävän käytön näkökulmasta lajikadon osalta minään perusteena. Oleellista on populaatioiden jatkuva kyky lisääntyä elinsijoillaan, siirtyä ja selviytyä.

Muutoksesta palautumiskykyä arvioitaessa tilannetta on suhteutettava aikaan. On syytä myös huomioda, että kaikki rakennetut kulkuväylät ja tiet tulevat jäämään pysyvästi maastoon ja maisema ei sellaisenaan palaudu aiempaan käyttöön mitenkään suorilla tavoilla. Tuulivoimahankkeiden aiheuttamia yhteisvaikutuksia ei voida kuitata pitämällä omaa hanketta niin korkeatasoisena, että jos kaikissa hankkeissa toimitaan yhtä hyvin kuin tässä hankkeessa, tuulivoima-alueiden aiheuttamia yhteisvaikutuksia ei tulisi.

– – Yhteisvaikutusten selvittäminen on oleellisen tärkeää pohjoisen ja luoteisen Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Satakunnan puolelle sijoittuvien voimaloiden osalta.

Hankkeiden vaikutusalueella sijaitsevat myös Käskyvuoren ja Alkkianvuoren Geopark-kohteet. Lylyharjun tuulivoimapuistohanke vaikuttaa erittäin voimakkaasti juuri Käskyvuorelta parhaiten avautuvan maiseman suuntaan hankealueen läheisen sijainnin vuoksi.

Asutus, yhdyskuntarakenne ja maankäyttö, maisema-arvot, elinolot ja viihtyisyys

Selostuksessa todetaan, että hankealueen välittömään läheisyyteen sijoittuu melko runsaasti asutusta. – – Lähivaikutusalueella 2-5 km asuvien tai vapaa-ajan asukkaiden voimakkaasti esiintuomat kielteiset vaikutukset eivät näy vaikutusarvioinnissa. Maisemaselvitykset ja havainnekuvat eivät myöskään riittävässä määrin kuvaa erityisesti lähivaikutusalueelle syntyvää dominanssia. Väli- ja kaukoalueen maisemassa vaikutukset lientyvät, kun sen sijaan lähimaisemissa erityisesti avoimilla paikoilla menetys maisemassa on liki totaalinen. Vapaa-ajan vieton luonne keskittyy myös suuressa määrin ulkotiloihin ja piha-alueille ja vesillä liikkumiseen, jolloin ympäristö aistitaan monin eri tavoin.

Eurooppalaisessa maisemayleissopimuksessa "maisemansuojelulla" tarkoitetaan maiseman erityis- tai ominaispiirteiden säilyttämistä ja ylläpitoa toimenpitein, jotka ovat perusteltuja luonnonmuotojen ja/tai ihmisen toiminnan perinnearvon vuoksi.

Sen sijaan, että asumisen ympäristö- ja maisemamuutoksesta tehdään subjektiivinen tai yksittäisen henkilön omaa asennoitumista kuvaava epämääräisesti hanketta hankaloittavana kokemus, maisemamuutosta tulisi tarkastella ihmisen toiminnan, terveyden, hyvinvoinnin ja yleistyneen pohjoismaisen perinnekulttuurin valossa.

Luonnon virkistyskäytön valtakunnallisen inventoinnin mukaan (LVVI) 2022 stressistä palautuminen ja rentoutuminen, luonnon rauha ja hiljaisuus, oma aika ja rauha, kauniit luonnonmaisemat, luontokokemukset ja elämykset ovat keskeisiä syitä hakeutua luonnon äärelle. Mia Vepsäläisen Itä-Suomen yliopistolle 2017 tekemän kirjallisuuskatsauksen perusteella erityisesti Pohjoismaissa mökkeily on osa kansallista identiteettiä ja positiiviseksi koettu ilmiö.

Arviointi ei tunnista kulttuuria, joka vahvasti kertoo suomalaisuudesta, juurista ja luontoyhteydestä, jopa rakentamiskulttuurista.

Monilla asukkailla ei myöskään ole mahdollisuutta vaikuttaa Kihniön tai Parkanon kunnan alueella tehtäviin kaavoituspäätöksiin, vaikka he kärsivät menetykset täysimääräisinä. Arviointi ei myöskään tunnista terveydelle ja hyvinvoinnille aiheutuvia menetyksiä. Arviointiselostukseen sisällytetty

vähättely tulee poistaa ja nähdä sekä kulttuuriset että hyvinvointiin liittyvät arvot ja siirtää keskustelu sellaiselle areenalle, jossa asiaa voidaan puida.

Kallio- ja maaperä

Ympäristövaikutusarvioinnissa tuodaan esille suurten massanvaihtojen mahdollinen tarve. Tämän asian tunnustaminen on tervetullutta. Massanvaihtojen ja paalutuksen tarve kuvataan. Paalutuksen tarve lisää myös ympäristöön aiheutuvaa häiriötä. Massanvaihdot ja kivennäisaineen murskauksen ja kuljetuksen tarve synnyttävät lisäksi paljon liikennettä. Kaikki häiriötä aiheuttava toiminta tulee rajata sekä pesimis- että poikueaikojen ulkopuolelle. Kiviaineksen ottoalueet tulee merkitä. Kiviaineksen louhinnan, voimaloiden ja tiestön perustamisen sekä sähkönsiirtoreitin mahdollisiin arseeniriskeihin tulee varautua ja torjua haitat huolellisin ennakkotutkimuksin.

Kasvillisuus ja arvokkaat luontokohteet

Maastoinventointien perusteella voidaan todeta, että hankealueen metsä- ja suoluontotyytit eivät pääasiassa ole luonnontilaisia. Tämä tosiasia ei tee alueen lähellä luonnontilaa olevista laikuista tai alueella sijaitsevista askelkivistä arvottomia, vaan korostaa niiden suojelun tarvetta. Luonnontilaan voimakkaasti vaikuttaneiden metsätalouden, soiden ojituksen ja turvetuotannon jälkeen vielä samoille alueille sijoittuva uusi maankäyttö aiheuttaa edelleen kuormituksen kasvua ja omalta osaltaan myös metsäkatoa. Merkittävän soidensuojeluohjelman kohteen Iso-Ristinevan ja Lylynevan vaihtumisvyöhykkeiden ja reuna-alueiden suojelu täysimääräisesti on tarpeen.

Ei luonnon nettohävikkiä -periaatteen mukaisena vastuullisena toimijana Ilmatar Oy:n tulisiikin perustaa häiriövapaita alueita, joilla ennallistaminen ja luonnontilan elpymiseen tähtäävät toimet voidaan aloittaa alueiden pirstoutumista ja ekologisten yhteyksien katkeamista kompensoivina toimina.

Linnusto

Linnustotarkkailuun on käytetty jälleen kerran liian vähän aikaa. Huomautamme, että erityisesti seuraavaa ympäristöhallinnon julkaisemaa linnustotarkkailua koskevaa SUOMEN YMPÄRISTÖ 6 | 2016 löytyvää ohjetta ei ole noudatettu.

Lintujen käyttämät muuttolinjat vaihtelevat sään ja ilmavirtausten mukaan. Parkanon seudun ja hankealueen yli voi otollisissa olosuhteissa muuttua huomattava määrä lintuja. Tarkkailu ei ole ulottunut myöskään yömuuttajiin.

Suoalueet ja erityisesti uhanalaisten petolintulajien ydinreviirit, kanalintujen soidinalueet, ja sekä alueelle perustetut kosteikot ovat linnustollisesti tärkeitä. Merkittävimmät lintudirektiivin suojelemat lintulajit ovat sidoksissa juuri suolin ympäristöihin. Lylyneva-Iso Ristinevan (MAALI) arvokas suolinnusto kärsii suurella todennäköisyydellä rakennusaikaisesta häiriöstä ja alueen kasvavasta liikenteestä. Alueen pesimälinnustoon kuulu useita EU:n lintudirektiivin liitteen 1 lajeja. Direktiivin tarkoituksena on suojella lajien lisäksi myös niiden elinympäristö.

Hankealue sijoittuu maakotkan saalistusreviirille. Maakotkien määrä Suomenselän eteläpuolella on vähäinen eivätkä ne ole korvattavissa muiden alueiden vahvalla kannalla. Siksi maakotka vaarantuneena lajina (VU) tarvitsee erityisen suojelustatuksen. Riekko (VU) esiintyy eteläisimmillä alueillaan Parkanon suoalueilla ja kuuluu Pirkanmaan monimuotoisuusohjelman vastuulajeihin. Riekko tulee suojella törmäysriskeiltä ja tornien alaosat maalata suojavärein. Vanhojen metsien laikut tulee säilyttää.

Linnustolle aiheutuvia törmäysriskejä kuvataan lisäämällä arvioon diminutiivinen ilmaus "vain-sanaa käyttäen. Tarkoituksena lienee kuvata koko populaatiolle aiheutuvien haittojen vähäisyyttä. Toisella tavalla ilmaistuna sama asia voidaan kertoa myös niin, törmäysriski kohdistuu joka kolmannen linnun kohdalle. Linnut oppivat aikaa myöten välttämään vaaraa havaitessaan lajitovereiden kohtaloita. Erityisen varomattomasti tuulivoiman vaaroihin suhtautuva merikotka kuuluu kuitenkin myös alueella pesiviin lintuihin. Vaikka populaation tasolla vaikutuksia on vaikea osoittaa erityisesti minkään ympäristötekijän syyksi, tuulivoima-alueiden yhteysvaikutukset ja törmäysriskien kasvu tarkoittaa vähintään paikallisesti tapahtuvaa linnuston ja eliöstön köyhtymistä ja luontokatoa, vaikka elinpiirejä löytyisikin toisaalla ja elinpiirien siirtymää toisaalle tapahtuisi.

Muu eläimistö

Huomautamme, että hankealueen lajistoon kuuluu lisääntyvä susipari (EN) jälkeläisineen. Huomautamme myös, että liito-oravalle (VU) sopivat elinympäristöt tulee säästää.

Natura-alueet, luonnonsuojelualueet sekä suojeluohjelmien kohteet

Hankealueelle on vuodenvaihteessa 2022-2023 perustettu yksityinen luonnonsuojelualue kiinteistötunnus 250-407-13-65 Lylynevan pohjoisen osan tuntumaan Lylyharjun alueelle. Voimala numero 7 sijoittuu aivan kiinni suojelualueeseen. Voimalan aiheuttama reuna- ja häiriövaikutus rauhoitusalueelle ja Lylynevan välittömään läheisyyteen on niin voimakas, että mikäli voimala tulee rakennettavaksi, sen sijoituspaikkaa tulee siirtää soveliaampaan kohtaan.

Kaavoittajan vastine:

Tuulivoimalat ja niiden rakentaminen muuttavat maisemaa väistämättä. Hankkeen toteuttamisen vaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksessa. Yksi osa selvityksistä on maisemaan liittyvät selvitykset. Maisemavaikutusten arvioimiseksi hankkeessa on tehty näkemäalueanalyysijä sekä havainnekuvia ja arvioitu asiantuntija-arvioina kaavan vaikutuksia. Maiseman osalta on arvioitu myös yhteisvaikutukset. Kaavaehdotusvaiheessa on tarkistettu lähistön hankkeiden tilanne ja vaikutukset on arvioitu uusimpien tietojen mukaisesti. Maisemavaikutusten arvioinnissa on otettu huomioon uusi ohjeistus (Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa, Päivitys Ympäristöministeriö 2024).

Kiinteistön arvoon vaikuttavat monet tekijät niin paikallisella kuin valtakunnallisella tasolla, joten on vaikea tehdä oletuksia tuulivoimaloiden vaikutuksista. Mahdollinen

kiinteistön arvon aleneminen tuulivoimatoiminnan takia ei ole yleistettävissä, vaan on kiinteistökohtainen ja riippuu kiinteistön käyttötarkoituksesta ja sijainnista suhteessa tuulivoimapuistoon ja sen laajuuteen sekä kiinteistölle mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista. Tuulivoiman osalta kiinteistöjen arvoon saattavat vaikuttaa esimerkiksi tuulivoimaloiden aiheuttama melu ja välke tai voimaloiden näkyminen. Yleiskaava ei mallinnusten perusteella aiheuta asuinkiinteistöille (loma tai vakituinen) määräykset ylittäviä meluvaikutuksia ja myös välkevaikutukset ovat alhaisella tasolla. Maisemallinen vaikutus on huomattavasti kokemusperäisempi, eikä sitä voi melun ja välkkeen tapaan suoraan mitata. Kiinteistöjen arvoon vaikuttavat myös muut yleisesti kiinteistöjen arvoon vaikuttavat tekijät kuten sijainti ja kohdekohtaiset tekijät sekä yleinen suhdanne kullakin ajanhetkellä.

Vesistövaikutukset tulee ottaa huomioon rakennusluvan yhteydessä laadittavassa vesienhallintasuunnitelmassa. Kaavaehdotusvaiheessa on täydennetty vesistövaikutusten arviointia.

Mielipiteessä on esitetty huomioita YVA-selostuksesta ja sen laatimisesta. Tämä dokumentissa käsitellään tuulivoimaosayleiskaavasta annettua palautetta. YVA-selostuksesta annetusta palautteesta todetaan, että YVA-prosessi ja siitä syntynyt YVA-selostus on laadittu kuten Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä vaatii. YVA:t vaativat yleisesti paljon selvityksiä ja vaikutusten arviointia, joten asiakirjojen laajuus on usein suuri. Parhaillaan vireillä olevissa lakimuutosehdotuksissa tähdätään siihen, että YVA-prosesseissa keskityttäisiin aiempaa enemmän todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin.

Alueen linnusto on otettu huomioon vaikutusten arvioinnissa. Vaikutusten arviointi on päivitetty kaavaehdotusvaiheessa vastaamaan esitettyä kaavaratkaisua. Peurainnevan susireviirillä on tehty erillinen susiselvitys (2024) ja vaikutuksia suteen on arvioitu sen perusteella. Lylynevan pohjoisosaan perustettu yksityinen luonnonsuojelualue on huomioitu kaavassa omalla merkinnällä.

3 Formusaaren metsätien tiekunta

LAUSUNTO LYLHARJUN TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVAN LUONNOKSESTA

Formusaaren metsätien tiekunta päätti vuosikokouksessaan omalta osaltaan antaa seuraavan lausunnon.

Metsämaan käyttö ja tuottokyky ovat meille osakkaille tärkeitä arvoja. Siksi yleisenä huomiona tiekunta näkeekin hyvänä, että hankealueelle kulkevana huoltotienä käytettäisiin pääosin jo voimassa olevaa tiestöä. Tämän tiestön perusparannus ja ylläpito tuulivoimaa varten mahdollistaisi myös osakkaiden metsätalouden laajemman käytön ympärivuotisesti.

Kaavaillun tielinjauksen kohdalta metsätien alkupää kuitenkin herättää kysymyksiä. Kääntyminen Alavantieltä (13344) metsätien liittymään näyttäisi vaativan suhteettoman ison levennyksen nykyiseen tiepohjaan mahdollistaakseen tuulivoimaloiden suurimmat kuljetukset.

Kaikkiaankin rakentamis- ja käyttöliikenne vaatii tien kantavuuden merkittävää parantamista ja levityksien tekoja tien kaartumaosuuksiin. On myös huomioitavaa, että tien ympärivuotinen ylläpito tulee metsä- ja huoltoliikenteen lisäksi nostamaan myös vapaa-ajan käyttö- ja läpikulkuliikennettä.

Tuulivoimayhtiön tulee suorittaa kaikki tienrakentamiseen, leventämiseen, vahvistamiseen kuin myös puuston poistamisiin liittyvät kustannukset ja korvaukset täysimääräisinä.

Tuulivoima-alueen kaapelien sijoitukset pitäisi tehdä joko nykyiseen tiepohjaan tai mahdollisimman pienillä levityksillä tien sivuun.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi. Formusaaren metsätie on merkitty Kihniön Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavassa nykyiseksi merkittävästi parannettavaksi tieyhteydeksi. Tielinjaus on ohjeellinen ja se tulee tarkentumaan osayleiskaavan hyväksymisen jälkeisessä yleissuunnitteluvaiheessa. Tuulivoimaloita yhdistävät maakaapelit sijoitetaan ohjeellisina teiden varsille. Hankevastaava Ilmatar Lylyharju Oy tulee laatimaan tien käyttöoikeutta koskevan sopimuksen yhdessä tiekunnan kanssa. Hankevastaava Ilmatar Lylyharju Oy tulee vastaamaan tien rakentamisen ja ylläpidon kustannuksista.